

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei

REGISTRUL COM. CLUJ-SIBIU
Nr. 10.156-3.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Preoți vechi și noi.

Gânduri și reflexii pastorale la începutul unui nou an —

de A. MIREANU.

„Păstorii..“ din numărul de Crăciun al „Unității“ mi-a umplut din nou sufletul de gânduri vechi. — Într-o icoană superbă am văzut ceata strălucită de mucenici ai altarelor, străjerii de veacuri ai sufletului românesc. Simpli în suflet și în traiul de toate zilele, fără cărți multe și fără mașini în gospodăria lor săracă, ei n'au avut mult meșteșug în vorbă, nici în arta pastorației. În schimb, ce caractere de stăncă! Câtă statornicie dărză în cinste și în sărăcie, câtă râvnă pentru marile idealuri religioase și naționale! Mândria senină, cu care au înfruntat apăsarea miseriei și furia prigoanelor de multe feluri, a fost o predică vie și continuă pentru iobagii încovoiați sub jug, o statornică înălțare a lor spre țintă.

Și sufletul lor tare a biruit; visurile lor s'au intrupat. Din sbuciumul lor de veacuri s'a plămădit o lume nouă. — În mersul nostru spre infinit, această lume nu este însă o încheiere. Este o treaptă nouă, înălțime de pe care se deschid nouă perspective, alte posibilități de realizări, alte cărări spre mai sus. În aceeași vreme alte greutăți și alte lupte de purtat. Muncă și metode nouă!

Intrebarea se pune dela sine: *este preoțimea silelor noastre la înălțimea vremilor nouă, cel puțin în măsura în care cei vechi au fost în lumea lor?* Voiu încerca să răspund ținând seamă de aspectul general al acestei vieți, nu de excepțiile cari sunt și în bine și în spre rău. Răspunsul trebuie dat nu făcându-se o comparație cu preoțimea, eventual inferioară, a altor confesiuni, ci luând ca normă cerințele vremii, minimul de așteptări ce poate avea lumea de azi față de preoții săi.

Azi, ca totdeauna, se așteaptă dela preot, să fie creștin de omenie și să muncească stăruitor pentru mântuirea sufletelor.

Prima cerință este atât de firească și elementară, încât pomenirea ei pare de prisos. În general nici nu ne putem plânge în această privință. — Vom sublinia totuși, că principala pricină a răspândirii sectelor este viața necreștinească a unor preoți și că cele mai multe tulburări din parohii și defecționările dela credință încep cu neînțelegeri pentru stole, lemne de foc ș. a. — *Lăcomia după avere* e boală generală azi. În acest punct sunt credincioșii mai susceptibili decât în oricare altul. Dacă și preotul e prins de frigurile averii, ruina e inevitabilă. Și, durere, acest rău e destul de răspândit. El nu poate fi scuzat nici cu datoria de-a purta grije de familie, nici cu salariile de miserie ce are azi preoțimea. Soarta ei materială trebuie, de sigur, îmbunătățită. Dar la aceasta se va ajunge cu totul pe alte căi, decât smintind credincioșii prin prea marea

sete de avere. Râvna exagerată pentru familia și gospodăria proprie trezește bănuială, că preotul nu crede sincer învățătura evangheliei despre prevedința dumnezeiască și despre rostul bunurilor pământești.

Nu ajunge însă, nici pentru simplii credincioși, a nu face răul; suntem datori să facem bine. În primul rând preotul și familia lui sunt datori să dea *pildă de viață evanghelică*, așa ca văzând oamenii faptele lor cele bune, să preamărească pe Tatăl din ceruri. Viața lor particulară și familiară, în deosebire de a altora, e supusă controlului public, având ei între datoriile oficiului lor să pună în fața credincioșilor un model viu de viață creștinească. Aceasta mai ales la noi, unde credincioșii nu au ajuns încă la perfecțiunea de-a ști face deosebire între învățătura creștină și felul cum o reprezintă preotul. — Aici ar fi multe de spus, dacă nu totdeauna despre preotul însuși, despre dna preoteasă, despre băieții și fetele preotului. Ca să nu fie supărare, constatăm numai, că adese familii simple de țărani întrec în religiositate adâncă, în dragostea față de biserică și rugăciune casele preoțești. Și nu ar trebui să fie așa.

Dar să trecem la considerarea oficiului strict zis al preotului: *munca pentru mântuirea sufletelor*. Aici se poate deprinde cel mai larg control, preotul fiind obligat în virtutea justiției, cași toți slujbașii plătiți, să-și facă cinstit datoria. — Toți ne dăm seama, că vremile cer preotului muncă mult mai intensă decât în trecut. Primejdii nouă amenință. Fondul sufletesc al poporului este escelent, dar *credința lui nu este conștientă*. Dacă rămâne așa, valul de lumină falșă și ademenirile păcătoase îl vor copleși.

În două vorbe se cuprinde munca ce trebuie depusă: *sfințirea și luminarea* credincioșilor.

Străduința spre împărtășirea sufletelor cu harul *sfintelor taine* arată progres netăgăduit. Suntem însă, firește, departe de ideal. Dar felul cum se fac *slujbele dumnezeiești*, e întristător. Afară de liturgia de Dumineca și câteva slujbe speciale din posturi, bisericile stau închise anul întreg. Și puținele slujbe câte se fac, în biserici neîmpodobite și murdare, cu mormăieli în loc de cântări, mai pe scurt după cum e graba preotului și altele, mai curând obosesc sufletele decât le înalță, mai mult le înstreinează decât le atrag. Măcar, Doamne, cât de cu drag ar curăți și împodobii lăcașul sfânt o *reuniune mariană* a femeilor! Dar, firește, să fie o reuniune viie, nu numai pe hârtie; să-și țină regulat adunările, cu predici și conferențe potrivite, cu spovedanii și para-

clise la termin. Fără această viață religioasă, susținută și dezvoltată sistematic, rostul reuniunii e aproape nul. Și mai departe, ce minunat ar fi, dacă cel puțin *liturgia ar cânta-o toți credincioșii*, ori cel puțin tineretul. Cei mai mulți preoți au atâta simț pentru cântare ca să poată face acest lucru. Și sunt datori să-l facă, mai ales acum, când nu mai avem școală confesională, cu învățarea obligatorie a cântărilor bisericești. Prin *reuniuni pui a tineretului, a bărbatilor*, se poate atinge admirabil, alături de înaintarea în viața sufletească, și acest scop.

Ceea ce se cere însă mai imperios în zilele noastre, de rapidă răspândire a cărții și a cunoștințelor de tot felul, folositoare și primedioase, este *luminarea credincioșilor*, instrucția lor religioasă. Negligența, în acest punct, este aproape revoltătoare. În școală de multe ori *nu se catehizează*, ori se catehizează prost, de mântuială. În biserică *nu se predică regulat*, pe alocurea de loc, în cele mai multe cazuri fără pregătire și... fără fruct. *Învățătura creștinească*, poruncită în legătură cu vecerniile, nu știu în câte biserici se ține. Eu nu cunosc decât una. E mirare apoi, că ignoranța poporului e înspăimântătoare, că religia lui e mai mult bunătate naturală și păstrare superstițioasă a tradiției decât convingere?

Și încă nici aici nu trebuie să se oprească activitatea preotului: el trebuie să fie *părintele și luminătorul* poporului și în lucrurile lumii acesteia. El trebuie să țină cursuri de alfabet, să răspândească cultura prin conferențe sistematice, biblioteci, teatre, el să facă educația cetățenească a credincioșilor, să le dea sfaturi când li-se face strâmbătate de funcționari abuzivi ș. a. Să fie, după vorba sfântului Pavel, *tuturor toate*, ca pe toți să-i câștige.

S'a adus ca scuză, inexistența *literaturii religioase* la noi. Adevărat. Suntem săraci în cărți. Trebuie să facem tot posibilul să le sporim. Dar, cu puțină bunăvoință, se poate face o bună educație religioasă din cunoștințele și manualele aduse din seminar, din catehismul lui Deharbe reviste și alte puține cărți, ce avem. Apoi să nu se uite, că azi un intelectual trebuie neapărat să citească în una ori alta din *limbile europene*. Dacă nu știe nici una, să învețe! Imediat i-se deschide o literatură imensă.

Altceva trebuie însă neapărat: *muncă serioasă și intensă*, săvârșită nu numai Dumineca, ci săptămâna întreagă. De multeori ești ispitit să faci suma tuturor orelor de muncă, pe cari le pun preoții noștri, cu excepția pușinilor din parohiile mari, în slujba lor și să o împarți pe 365 zile ale anului. Rezultatul e dezastruos, mai ales dacă te gândești la orele de muncă, 7 și mai multe, câte fac, zi de zi, alți funcționari, tot așa, ori și mai slab plătiți decât preoții! Este de înțeles, în felul acesta, de ce atâția privesc cu invidie și cu oarecare dis-

preș la preoți și de ce bârfirea lor din partea celor răi capătă adese aparența adevărului.

Acum răspunsul la întrebarea pusă la început să-l dea cititorii! Din parte-mi ași fi foarte fericit, dacă mi-s'ar dovedi, că văd situația greșit. Dacă nu, să se ia grabnice măsuri de îndreptare.

Altfel, sfârșitul ar putea fi din cele mai triste!

Noua alocuție consistorială a sf. Părinte.

În Consistorul secret dela 20 Decembrie — venit a întregi Colegiul Cardinalilor și a prevedea scaunele episcopoești vacante —, sfântul Părinte al Romei a atins în alocuția sa către Cardinali chestiuni de cea mai mare importanță.

După obicei, sf. Părinte s'a ocupat întâiu de momentele îmbucurătoare, pentru a trece apoi la alte chestiuni, cari îi fac supărare.

Între cele dintâi a numărat *beatificările* săvârșite dela ultimul Consistor încoace, prin cari Etiopii, Syrii, Dalmații, Italienii, Francezii și Spaniolii au avut fericirea și gloria de a spori pentru toți oamenii numărul patronilor cerești și pildele de martiri, confesori și fecioare, vrednice de a fi imitate. Multă bucurie i-a făcut apoi *mărețul congres euharistic dela Chicago*, peste importanța căruia nu știe să se fi ridicat vre-un alt eveniment din întreaga istoria mai recentă a bisericii. Tot între aceste momente îmbucurătoare a înșirat *jubileul franciscan*, care a avut darul să ridice în fața lumii întregi virtuți atât de alese, ca sărăcia, penitența și dragostea de Dumnezeu și de oameni, precum și faptul deosebit de important de fi putut consacra, chiar în San Pietro, *6 episcopi din neamul Chinezilor*, dela activitatea cărora speră un nou avânt pentru misiunile din Orient.

Cu inima plină de durere, dar în aceeași vreme și cu nespuse mângâiere pentru minunatele dovezi ale statorniciei în credință, sf. Părinte denunță apoi din nou lumii întregi *suferințele neînchipuite ale bisericii din Mexico*, cari din zi în zi devin parcă tot mai insuportabile. Atențiune deosebită se dă apoi neajunsurilor provocate în Franța de *mișcarea numită „Action Francaise“*, privitor la care sf. Părinte precizează din nou singurul punct de vedere corect, pe care-l pot adopta fiii credincioși ai bisericii. O altă chestiune pe care sf. Părinte o atinge, în aceeași ordine de idei, privește Italia, unde *grupările fasciste ale tinerimii* — cari par a socoti statul ca suprema rațiune a existenței și rosturilor omenești — caută să zădărnicească, cu mijloace absolut inadmisibile, asociațiile catolice ale tinerimii, cari nici decum nu pot fi puse alături cu alte asociații primejdioase ordinei de stat.

După acestea Papa a procedat la crearea celor 2 cardinali noi (*Laurențiu Lauri* și *Iosif Gamba*) și la prevederea alor nu mai puțin decât 43 scaune episcopoești vacante.

Marea vină a arhierilor noștri. Se știe, că în cursul discuției dela Senat asupra faimoasei ordonanțe a dlui Goldiș, acesta a ținut să arunce Preasfințitului episcop al Orăzii următoarele cuvinte de insultă:

— *Fii liniștit, Preasfințite, ca să nu-ți arăt, că dta ai căutat să alergi după ajutor și... peste graniță.*

Vorbele aceste ale ministrului cultelor, cari au provocat observarea mitropolitului Pimen al Moldovei, că: „*ar fi foarte grav, dacă e așa cum spune d. ministru al cultelor*“, sunt într'adevăr vorbe deosebit de grele și suntem siguri, că Preasfinția Sa va fi cerut dlui ministru socoteală pentru această insultă, menită a se resfrânge asupra întregii noastre biserici.

Cumpănind întreaga gravitate a vorbelor aruncate de d. ministru Goldiș în focul discuției, ele conțin, fără doar și poate, **acuză tradării de țară**, față de care arhierii bisericii noastre, și în primul rând chiar Preasfințitul Orăzii, trebuie să pretindă cea mai deplină clarificare. Trecutul nepătat al acestei biserici — care imposibil să se fi pătat în zilele noastre — cere imperios, ca asupra acestui incident să se facă cea mai deplină lumină, pentruca nime să nu poată veni, ca mâine, să-i mai arunce în față o atare insultă.

Necesitatea unei clarificări a simțit-o, se vede, și d. Goldiș și așa s'a făcut, ca în numărul de Crăciun al ziarului „*Telegraful român*“ dela Sibiu, ajuns, se vede treaba, *un fel de semioficios al ministrului cultelor*, au apărut următoarele șire:

Se anunță dela București: „Nunțiul papal din capitală, Dolci, a primit în 20 l. c. pe reprezentanții bisericii greco-catolice ardelenene. Episcopul dela Gherla, Hossu, a dat informațiuni despre ordonanța ministrului de culte Goldiș, în chestiunea congruei; reprezentanții bisericii greco-catolice au rugat pe nunțiul Dolci să întrevină în cauză, fără amânare, la Roma. Nunțiatura bucureșteană speră să primească imediat răspunsul secretarului de stat papal, al cardinalului Gasparri.“

Aceasta ar fi deci marea vină a arhierilor noștri! Aceasta ar fi „*tradarea*“ insinuată cu atâta reacredință, în plin Senat, *deci în fața țării întregi*, din partea dlui ministru al cultelor! Așa trebuie deci înțeleasă insulta grozavă a dlui Goldiș, că biserica noastră cere ajutor „*peste graniță*“, și încă „*împotriva unui guvern român*“.

„Iată, unde duc — exclamă semioficiosul dela Sibiu al dlui Goldiș — legăturile fatale de credință cu Roma papală!“ Iată unde duc — continuăm noi — să mai admiți, tu, ministru al cultelor din România, ca sf. Părinte al Romei să mai poată avea vre-un cuvânt și afară de hotarele Italiei, ca el să-și permită a numi și a avea în sub-ordine, episcopi din lumea întreagă și — horribile dictu — să îndrăznească ași ținea un reprezentant diplomatic pe lângă Regele acestei României ortodoxe!...

Ba nu, zău! Lucrurile acestea trebuie în sfârșit definitiv limpezite, pentruca nici un ministru al țării să nu se mai poată... compromite pe viitor, în felul acesta.

O manifestație de simpatie pentru Preasfințitul Valeriu al Orăzii. Întors la reședință, Preasfinția Sa episcopul Orăzii a fost, în ajunul sărbătorilor Nașterii Domnului, obiectul unei călduroase manifestații de simpatie a credincioșilor săi, cari au ținut să protesteze contra atacurilor nesotite și necuviincioase adresate de ministrul cultelor episcopilor bisericii noastre unite.

O mare mulțime de credincioși din pătura cultă, bărbați și femei, s'au adunat în ziua de 24 Decembrie la școala normală din apropierea bisericii catedrale, pornind de acolo la palatul episcopesc spre a asigura pe Preasfinția Sa despre dragostea și devotamentul lor pentru atitudinea energică, dovedită, împreună cu Preasfințitul Gherlei, față de atacurile supărătoare și chiar revoltătoare ale dlui Goldiș, ministrul cultelor și artelor. Purtătorul de cuvânt al acestei manifestații a fost avocatul Dr. Savu Marta, prim-curatorul bisericii catedrale, care infierând, după cuviință, insultele ce s'au adus episcopatului nostru, a ținut să sublinieze, că prin ofensa adusă episcopilor au fost jignite sentimentele întregii noastre biserici, și aceasta chiar din partea ministrului cultelor, care — chiar în virtutea slujbei ce are — ar trebui să fie paznicul ordinei și garanța păcii confesionale din țară.

Adânc mișcat de aceste semne ale dragostei și alipirii lor nestrămutate, Preasfinția

Sa a mulțumit credincioșilor săi pentru manifestația ce i-au făcut, accentuând că ofensa ce i-s'a adus nu o consideră ca o ofensă personală, ci ca una care s'a îndreptat contra întregii noastre biserici. De aceea ce bucură, că lumea n'a trecut și nu este aplicată să treacă peste ea prea ușor la ordinea zilei.

Președintele Consiliului de miniștri și acela al Senatului au fost încunoștințați telegrafic despre aceste sentimente ale celor de față.

Pacea confesională

O va impune opinia publică românească.

(aca) Citind ziarele din capitală, cari înregistrează debaterile parlamentare din 18 Decembrie 1926, te convingi că adevărul pătrunde în pături tot mai largi. În diferendul, ce s'a născut între dl ministru al cultelor și biserica română unită pe tema parohiilor cu mai puțin de 400, respectiv 200 familii, ziarele și, cu ele, opinia publică sunt de partea noastră.

Satele mici românești, pe cari dl ministru al cultelor vroia, într'o clipă nefericită, să le lipsească de conducătorii și luminătorii naturali, preoții, sunt viaa mărturie a sbuciumului și suferințelor neamului românesc din Ardeal. În vreme ce, cele trei națiuni privilegiate — Maghiarii, Secuii și Sașii — s'au așezat în părțile cele mai roditoare ale țării, și au făcut gospodării frumoase, au clădit școli și biserici, având sprijinul Statului, și și-au îngrijit sănătatea, bieții Români, reduși la iobăgie, au fost respirați pe la moșiile domnilor, au trăit în mizerie, copleșiți de boli și sărăcie. Abia și-au putut dura niște bisericuțe de nuiele, sau, în cazul cel mai fericit, de lemn. Singurul loc, unde le picura în suflet nădejdea izbăvirii, era biserica. Singurul om, de care se apropiau cu încredere, era preotul, care purta straietele țaranului și împărția cu el toată obida și durerea.

Azi, și Românul din smeritele sate cu mai puțin de 200 familii, se chiamă că e stăpân în țara lui. Se chiamă, și totuși nu e stăpân adevărat. Va fi atunci, când pe urma solitudinii guvernelor, cari se succedază la cârma țării, și satele mici vor avea, în loc de cârciumi, școli și case naționale, dispensarii și medici, societăți de consum și bănci populare, când în locul mizeriei, se va sălășui belșugul și îndestularea.

Ce înseamnă, așadar, să lipsești, cu o ordonanță pornită din ură confesională, satele românești de preoți? Înseamnă, să le răpești singurul mijloc de înălțare și luminare. Căci și azi, ca în trecut în mijlocul obijdujtului popor din satele noastre ardelenesti, preotul este și învățătorul și medicul și îndrumătorul credincioșilor. A smulge pe preot din mijlocul poporului, este un act nepatriotic.

Aceasta e pricina, pentru care biserica noastră unită a sărit, ca un singur om, nu atât împotriva celui ce azi deține slujba de îndrumător al cultelor, cât mai mult pentru apărarea enoriașilor, și, prin glasul autorizat al Preasfinției Sale episcopului dela Gherla, a cerut anularea ordonanței.

Elogiile aduse P. S. S. Dr. I. Hossu de către ziarele din capitală — fără deosebire de culoare politică — se răsfrâng asupra bisericii noastre întregi. Iar faptul că, sub presiunea opiniei publice, încercarea de a lovi o biserică românească și pe credincioșii ei, singur pe motivul că nu sunt ortodocși, se poate considera pe deplin eşuată, ne umple inima de cele mai nădejdi.

Pacea confesională se apropie. O va impune opinia publică

Nou abonament.

Intrând, cu ajutorul lui Dumnezeu, într'un nou an de muncă gazetărească, la care ne încingem cu vechea dragoste pentru biserică și cu dorința fierbinte de a putea contribui în cea mai deplină măsură la binele și prosperarea ei, deschidem cu acest număr nou abonament, în următoarele condiții:

Pe un an 200 Lei
Pe jumătate an 100 „
Pentru străinătate. 400 „

Sporul de 20 Lei pe an față de trecut se datorește urcării tarifului poștal, precum și cheltuielilor sporite, pe cari ni-le reclama tipărirea gazetei. Urcarea aceasta a abonamentului înseamnă de sigur un plus de jertfă din partea cititorilor noștri, dar el este atât de minimal, încât suntem siguri, că nime nu se va simți îndemnat să ne închidă poarta din cauza lui.

În această nădejde și având conștiința că ostenețele noastre de până acum oferă tuturor garanța necesară pentru munca noastră din viitor, apelăm cu deplină încredere la sprijinul tuturor oamenilor noștri de bine, rugându-i să ne trimită abonamentul la timp, căutând chiar a ne face și propagandă prin câștigarea de noi abonamente.

Red. și Adm. „UNIRII“

Lăsați copiii să vie la mine. Întrebându-se, că ce face biserică sa cu această porunță a Domnului, pâr. G. Galaction dela București ne dă în ultimul număr al revistei „Solidaritatea“ o icoană din cele mai vii a situației mai mult decât lamentabile, în care se găsește sub acest raport tineretul Capitalei, nădejdea de mâine a neamului.

Iată ce ne spune acest distins preot al bisericii ortodoxe române:

— Când treci pe stradă, tu preot cărunt, copiii de creștin spurcă, în urechile tale, sfintele tale nume, sfintele odoare, cerul și toate treptele până acolo... Când te apropii de un grup de copii, de obicei copii de școală, pare că te apropii de un congres de duhuri rele. Ce povestesc ei, ce iubesc ei, ce năzuesc ei să ajungă: înfioară pe un om cinstit. Cântec murdare, crâmpie din șansonetele cu succes la infamele „reviste“ de vară, chiuituri de apași, de șoferi și de femei pierdute — acesta este repertoriul fragedei generații. *Frumosul*: acești copii îl prind, și-l digeră la filmele cu bandiți și cu crime celebre. *Binele*: îl cunosc și-l asimilează din scenele vii de beție, de furtișag, de scandaluri domestice și mai ales din prestigiul celor ce știu să se „învârtească“... În sfârșit, *adevdrul*: acești lamentabili copiii ajung să-l învețe din minciuna universală, pe care o găsesc în preajma lor, de dimineața până seara.

Orele negre din zi sunt pentru mine orele când ies copiii dela școală. Atunci să ascuți înjurături! Atunci să auzi cum sunt de cinstite sărmanele mame de acasă! Nu mai e copilărie! Nu mai este sfială și inocență, nu mai suntem în primăvara vieții, ci suntem în cabinetul anatomic al lui Satan!

Unde sunt copiii, pe cari Hristos poruncește să-i lăsam să vină la el? Unde sunt nevinoșii, ai căror îngeri privesc pururea fața

Tatălui ceresc? Unde sunt cetele curate și aproape de îngeri cari strigară în templu: Osana Fiului lui David!...

Și ca izvor al acestor stări cu adevărat insuportabile, de pe urma cărora mergem cu pași siguri spre ruină, pâr. Galaction numește *lipsa totală de activitate catehetică*, pe care o găsește o lacună capitală.

Știri mărunte.

Ca un mic cadou de sărbători, alăturăm la acest număr un calendar portativ, dorind tuturor ANUL NOU CU BINE ȘI SĂNĂTATE.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Ioan Bozdoc* viceprotopop onorar, pe pâr. *Nicolae Cosma* paroh la Ghirbom, pe pâr. *Victor Gizdavu* adm. parohial la Orășia, pe pâr. *Ioan Feldioreanu* adm. parohial la Ocnișoară, iar pe pâr. *Vasile Feneșan* adm. parohial la Ciurila.

Starea M. Sale Regelui. După plecarea profesorului Hartmann — care a făcut operația cunoscută — i-s'a trimis aproape zilnic câte-un buletin medical asupra stării M. Sale Regelui. Gazetele anunță acum, că savantul medic francez s'a arătat foarte mulțumit de evoluția boalei Suveranului, urmând ca pela sfârșitul lui Ianuarie să vie din nou în țară, spre a vedea pe M. Sa și a-l face o a doua operație. Până atunci, Suveranul urmează un regim de supraalimentare, în urma căruia a câștigat îmbucurător în greutate. În timpul din urmă, M. Sa nu mai stă în pat, putând să lucreze ca și mai înainte.

Un nou proiect de lege referitor la presă. Intenționându-se din partea guvernului o nouă reglementare a presei, organele ministerului de justiție au pregătit de curând un proiect, numit *„pentru garantarea și reglementarea libertății de răspândire a ideilor și opiniunilor“*, care a revoltat — prin măsurile draconice ce prevede — toate organele de publicitate ale țării. În urma acestei atitudini solidare, se speră că guvernul va reveni asupra proiectului, restrângându-se în el numai la presă și oprindu-se la măsurile, cari să nu însemne o completă sugrumare a libertăților ei.

Dintr'o pastorală — cetire. Spre a putea îndemna pe credincioșii săi cu mai mult (?) rezultat la contribuire pentru acoperirea cheltuielilor împreunate cu refacerea vechei mănăstiri dela Sâmbăta de sus (jud. Făgăraș), I. Preasfințitul Nicolae al Sibiiului s'a simțit dator să insereze în pastorală sa de *Crăciun* și următorul pasaj: »...Dar au urmat vremi de cumplită vrășmășie și prigonire a credinței și a bisericii noastre drept măritoare. Împăratul din Viena și cu toți papistașii lui s'au năpustit (! Ce creștinească caracterizare!) asupra poporului nostru românesc din Ardeal, vrând cu silă să-l facă să se lapede de credința cea drept măritoare a Răsăritului și de biserică strămoșilor săi (?) și să se dee de legea papii dela Roma, adică să se facă *uniași* (sic!)». — Că I. Preasfinția Sa pentru ce folosește această numire de batjocură, care este și *anticonstituțională*, nu știm, dar putem să-i șoptim că, drept revanșă, ni-s'a propus, ca noi să introducem a nu-i mai numi pe »frații« sibiieni *ortodocși*, ci cu un termen mai... nemțesc: *ortodoxși*. — Este I. Preasfinția Sa învoit la aceasta?

Di Goldiș și ortodoxia. În numărul dela 20 Decembrie 1926 al ziarului »Cuvântul«, citim următoarele șire vrednice a fi reținute: »Știm, anumiți ortodocși aplaudă pe d. Goldiș, pentru că îi cunosc politica și sunt siguri că d-sa va... strânge șuruburile în ce privește biserică unită. Mărturisim răspicat: cu *asemenea* ortodocși nu avem și nu vrem să avem nimic de

aface. Căci a declara întâiu, prin constituție, biserică greco-catolică »de stat«, și a încerca apoi să o rezezi cu ajutorul autorităților statului, e un fapt care iese din puțința aprecierii noastre aprobative. Asta poate să bucure doar pe ortodocșii, cari nu-și închipuie biserică decât ca o anexă polițienească și parasitară protegiută de stat pentru anumite servicii inavuabile. Pe noi nu! — Din partea noastră nu mai adaugem nici un cuvânt.

S'au urcat și timbrele de asistență socială. Incepând cu 1 Ianuarie c. au fost urcate, odată cu tariful poștal, și timbrele de asistență socială, și anume toate la dublu. Pe scrisori, cărți poștale ș. a. unde se aplica până acum timbru de 25 bani, se va aplica de acum înainte timbru de 50 bani, în loc de 50 bani, se va pune 1 leu și așa mai departe, sporind în felul acesta la dublu însemnatul ajutor, pe care-l are din aceste timbre opera asistenței sociale.

Un sanator pentru profesori. Ministerul instrucțiunii a obținut dela orașul Brașov terenul și materialul lemnos necesar pentru ciădirea unui cămin-sanator, care se va ridica în Poiana Brașovului și va fi pus la dispoziția corpului didactic din întreagă țară. — Lucrările vor începe la primăvară.

În loc de cunună. Doamna *Aurelia Dr. Dan* din Mociu, în loc de cunună pe mormântul regretatei LUCREȚIA BOERIU din Lechința, a dat 1000 lei pentru ajutorarea unei eleve dela liceul de fete din Blaj. Direcțiunea îi aduce vii mulțumiri, dorind odihnă veșnică adormitei în Domnul.

* **Farmacia Româneacă VICTOR BUSOIU urează clientelei, binevoitorilor, și prietenilor săi: AN NOU FERICIT!**

Cărți & Reviste.

C. SANDU ALDEA: *In urma plugului.* Nuvele și schițe. Ediția III ilustrată („Cartea Românească“). București. 1926. Prețul 65 Lei.

Luată din lumea satelor românești de dincolo de munți — o lume, pe care autorul a ajuns s'o cunoască și iubească ca puțini alții —, schițele acestui volum sunt tot atâtea reproduceri artistice ale sufletului, nu prea complex, dar profund al țărânilor noastre, așa cum se prezintă el în mijlocul strămoșilor sale obiceiuri, neexceptionând nici pe acelea, cari nu prea ne fac cinste. — Tiparul e bun și îngrijit, ceea ce nu putem spune și despre ilustrațiile, cari puteau să rămână.

MARTIN JUGIE: *Theologia dogmatica Christianorum orientalium ab Ecclesia catholica dissidentium.* Tom. I. Theologiae dogmaticae graeco-russorum origo, historia, fontes. Parisiis. 1926. Prețul?

Din cele trei volume menite a cuprinde tot ce se referă la titlul de mai sus, autorul — un preot profesor din ordinul călugărilor assumptioniști, cunoscut și la noi — ne dă în acest întâiu volum, de peste 700 pagini, originea, istoria și izvoarele teologiei dogmatice grecorusești. Volumul al doilea va cuprinde însași doctrina acestei teologii, cu deosebită considerare la capitolele controversate după înfăptuirea schismei răsăritene, iar al treilea va aduna într'un mănunchiu tot ce se poate ști — după rezultatele științifice de până acum — despre teologia dogmatică a bisericii nestorane și a bisericilor monofizite, cari încă fac parte din bisericile răsăritene. Vasta erudiție a autorului, care știe să întregească rezultatele de până acum cu noi și bogate informații câștigate din cercetările proprii, și mai ales metoda irenică de care se folosește, evitând orice ascuțit polemic, fac din această operă un izvor indispensabil pentru oricine se va ocupa pe viitor de chestiuni cari ating teologia creștinismului răsăritean, dar constituie, în aceeași vreme, și un mijloc din cele mai bune pentru o apropiere a acestor biserici de biserică Romei. De aceea suntem siguri, că întreg Orientul creștin va primi cu adevărată bucurie apariția acestei lucrări, despre care se va face încă multă vorbă chiar și în biserică noastră.

CALENDARUL „PRESA BUNĂ“ pe anul 1927. Anul al XIV-lea. Iași. 1926. Prețul 20 Lei. Societatea »Presa Bună« — în a cărei ediție iese și acest bun calendar — ne surprinde, chiar prin co-

loanele lui, cu o nouă realizare: Edificarea unui local propriu al societății, care să poată adăposti și ocroti pe viitor, împreună cu tipografia ce s'a cumpărat, toate străduințele bune ale celor ce înțeleg să facă din presă un adevărat apostolat. Drept patronă a acestor străduinți s'a ales sf. Terezia a Pruncului Isus și dacă rezultatele din viitor se vor putea menține la nivelul celor din anul trecut, se va putea spune, că »Presă Bună« și-a găsit o patronă din cele mai puternice.

IONEL TECDOREANU: La Medeleni. I. Hotarul nestatornic. Roman. Ed. „Cartea Românească”. București. 1926. Prețul 75 Lei.

Rar am citit pagini scrise cu atâta pricepere și dragoste pentru lumea copiilor, și în aceeași vreme cu atâta spontaneitate și duioșie, ca aceste pagini ale unui scriitor în plină dezvoltare. Că acțiunea? „Iomanului”, plănuiește pe mai multe volume, cum se va complica și unde va ajunge se poate cunoaște încă foarte nelămurit din acest început, dar dacă autorul va ști reda cu aceeași plasticitate și în aceleași condiții de pătrundere psihologică și corectitate morală și celelalte epoce ale micilor săi eroi dela Medeleni, literatura noastră va fi câștigat o operă literară dintre cele mai bune ale ei.

Dr. NICOLAE BRÎNZEU: Unirea la Tievaniu mare în 1852. Cu 4 anexe. Lugoj. 1926. Prețul 20 Lei.

Lucrarea aceasta este a doua în seria »publicațiilor istorice ale eparhiei Lugojului«, și ni-se lămurește în ea, pe temeiul de acte și documente, că și aici la Tievaniu mare »unirea a fost o pornire pur națională, pornire de eliberare de sub robia străină (a Sârbilor)«, iar nu »rezultatul unor manopere ale dușmanilor neamului«, cum se afirmă aceasta din partea ortodoxiei de azi. — O continuare a contribuțiilor de această natură, cum pare că este în plan, va fi o operă din cele mai folositoare pentru zilele noastre.

ALMANAHUL PE 1927 al revistei populare catolice „Viața”. Hălăucești. 1926. Prețul 20 Lei.

Inchinat, aproape în întregime, marelui patriarh dela Assisi, acest calendar al fiilor săi din provincia moldovenească, poate fi considerat cu drept cuvânt ca o nouă contribuție românească la jubileul lui de 700 ani, fiind în aceeași vreme și un mijloc din cele mai bune pentru a ridica și întări conștiința religioasă a celorce vor avea fericirea de-a putea răsfoi paginile lui pline de evlavie sfântă.

CUVÂNTUL ADEVĂRULUI. An. V Nr. 1. Organ bisericesc trimestrial. Redactor: P. Augustin A. Pop O. S. B. M. Mănăstirea Bicsadului (jud. Satu-mare). Abonamentul 200 Lei pe an.

Reaparitia acestui organ de publicitate este o dovadă din cele mai îmbucurătoare, că mănăstirea noastră dela Bicsad — care s'a invrednicit să ajungă casa mamă a reînviatului și s'ar putea zice chiar reînființatului ordin călugăresc al sf. Vasile cel mare — are între zidurile sale puteri cari vreau și știu să slujească biserica Domnului. Opt ani de zile, cât timp n'a apărut această revistă, preoțimea noastră, avizată numai la schițele, de mulțorii întârziate și mai pe urmă suprimate de tot ale »Culturii creștine«, s'a resimțit binisor de lipsa acestui însemnat ajutor la opera primordială de vestire a cuvântului dumnezeesc. De acum ea există din nou, și dacă va ști să apară totdeauna la timp și nu va uita să dea o cât mai aleasă și mai bogată îngrijire și părții pastorale și cazuistice — cam anemice în acest număr — avem bună nădejde, că va ajunge o adevărată mândrie a bisericii noastre.

SOLIDARITATEA. An. VII. Nr. 1—3 (Septembrie). Revistă social-creștină. Apare lunar. București (sf. Voevozi Nr. 50). Pe an 100 Lei.

Inregistrând congresul religios interconfesional, care se va ține — ca o urmare a celui dela Stockholm — în Iulie a acestui an la Lausanne și arătând că acest congres se va ocupa de chestiuni dogmatice, revista privește »cu mult scepticism isbânda acestei adunări«. Tot în acest număr un aspru rechizitoriu al pâr. G. Galaction pe chestia »destrăbălării copiilor« lipsiți de orice îndrumare religioasă.

Telefonul „Unirii“

„Cuvântul Adevărului“ Mănăstirea Bicsad. Invoști cu »schimbul« oferit, am dispus să Vi-se trimită gazeta, începând chiar cu acest număr. — Dumnezeu Vă ajute, să puteți face cât mai mult bine.

„Lumina satelor“. Sibiu. Că așezământul nostru bisericesc, care se cheamă capitul și ai cărui membri sunt canonicii, între cari — cum poate ați auzit și DVoastră — sau numărat oameni, ca T. Cipariu, Augustin Bunca, Moldovanuț și alții, tot nu poate fi calificat drept o

»turmă«, cum Vă place s'o numiți în numărul de Crăciun, reiese, credem foarte clar pentru oricine, chiar și numai din împrejurarea, că parlamentul n'a admis ca această »turmă« să poată fi decimată după capriciile ortodoxe ale dlui ministru Goldiș. Canonicii, mulți-puțini, câți sau întâmplat a fi, după desvoltarea istorică a capitulurilor și după lipsurile bisericilor, pe cari le servesc, vor avea deci — cu tot necazul DVoastră — și pe mai departe întreagă situația de care s'au bucurat până acum. Să nu mai vestiți însă lucrul acesta și »satelor«, fiindcă nu e bine, poate, să le stricați »bucuriile« de anul nou.

G. Ghimesfăgot. Vă mulțumim din inimă pentru interesul ce ne arătați și pentru ajutorul ce ne dați prin cele trimise și comunicate. Este cea mai bună cale, de-a ne ajuta pentru a fi totdeauna actuali și interesați. De aceea n'avem destule cuvinte pentru a ruga și îndemna — chiar acum la început de an — și pe alții, să nu pregete a ne informa despre tot ce atinge, fie favorabil, fie altfel, viața bisericii noastre.

Dr. B. Cluj. Gândul de-a lovi în capitulurile catodrale ale bisericii noastre este — o știm de pe vremea Consiliului dirigent — un vechiu gând a celuice pare a fi duhul rău al actualului ministru de culte și dacă lovitură a putut fi acum parată, sperăm că se va renunța pentru totdeauna la ideea de-a slăbi aceste instituții prin știrbirea drepturilor câștigate ale membrilor ei.

Dr. R. Medias. Regretăm foarte mult, dar neavând spațiul necesar nu Vă putem împlini dorința. — Lucrurile au apărut de altfel în cotidianul dela Cluj, așa că lumea le cunoaște.

N. Petroșeni Primit 300 Lei. Pentru completarea abonamentului până la 31 XII 1926 Vă rugăm să mai trimiteți încă 110 Lei.

C. Poiana Codrului. Din suma trimisă, 80 Lei au trecut în abonamentul de pe 1927.

Dr. M. Gherla. Confirmăm primirea sumei de Lei 450 Achitat până la 31 XII 1926.

Oficiul parohial Botiza. Am primit 330 Lei. Calendarul cerut s'a trimis.

Oficiul parohial. Valea viului. Confirmăm primirea sumei de Lei 180.

Oficiul parohial. Găloș Petreu. Chităm primirea sumei de Lei 180.

Oficiul parohial. Homorodul de mijloc. Am primit suma de Lei 180.

V. Dej Am primit 450 Lei. Aranjat până la 31 XII 1926.

L. Sântlazar. Chităm primirea sumei de 330 Lei.

Aducem, și pe această cale, cele mai sincere mulțumiri tuturor, cari, din prilejul trecerii la o viață mai bună a neuitatei noastre ROZALIA RUSU n. SABO, și-au adus aminte de noi, căutând, în orice formă, să ne mângâie și să ne ușureze dur-rea ce ne-a încercat.

Târgu-Mureș, la 26 Decembrie 1926.
FAMILIA RUSU.

An nou ferici!

dorește clientelei sale firma

CAROL BINDER.

Turnătorie de clopote și metal

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de război, electuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale

(2-5) 17-52

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Bașmale etc., precum și odăjdii bisericești: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 46-52

Atențiune

Fabrică românească de clopote din cel mai bun material Turnătorie de fier și metal

24-2 (120)

Primește orice comande pentru turnat după model sau după obiecte, piese de motoare, mori, mașini etc. până la 2000 kgr. greutate bucata.

Cumpără tuciu vechi și aramă veche în orice cantitate.

VASILE HOZA

SIBIU Str. Lungă 34.

Atragem atențiunea veneratului Cler asupra societății

„BELGO-ROMANA“

cel mai solid institut de asigurări și reasigurări în România. Asigurări contra focului, cu cel mai redus tarif (în afară de cartel). În relațiune contractuală cu Episcopia Lugojului. Din premiul asigurațiilor în parohie 10% spre scopurile parohiei (în dieceza Lugojului, fondului diecezan). Asigurări pe viață, tipurile cele mai avantajoase și moderne!

DIRECȚIUNEA GENERALĂ: București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ: Timișoara, Bul. Regina Maria No. 6.

(67) 23 24